

Obsah

Předmluva k 1. českému vydání	VII
Předmluva k 2. českému vydání	IX
Seznam použitých zkratk	XXI

Část 1. Úvodem

I. Stanovení pojmů	1
II. Historický vývoj evropské integrace	1
1. Evropská myšlenka od středověku	1
2. Založení Evropského společenství uhlí a oceli	3
3. Založení Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii	5
4. Další vývoj a rozšiřování	6
5. Evropská unie	8
6. Evropský hospodářský prostor	11
7. Západoevropská unie (ZEU)	11

Část 2. Systém a zásady činnosti Evropského společenství a Evropské unie

I. Postavení Evropského společenství v Evropské unii	15
1. ES a EU v Maastrichtské smlouvě	15
2. ES a EU v Amsterodamské smlouvě (novinky – změny)	18
3. ES a EU podle smlouvy z Nice	21
II. Charakter práva Společenství	21
III. Evropské společenství jako právnická osoba	22
IV. Financování a rozpočet	25
V. Součinnost státních a evropských orgánů	28
1. Kompetence ES	28
2. Povinnosti členských států	30

Část 3. Institucionální systém ES

I. Všeobecně	35

Obsah

1. Přehled	35
2. Sídla orgánů a doprovodných institucí	36
3. Vnitřní pracovní záležitosti	37
II. Evropská rada a Rada	42
1. Evropská rada	42
2. Rada jako orgán ES	43
a) Složení a předsednictví	43
b) Pravomoci	44
c) Rozhodování	45
d) Činnost úředníků a výborů (zejména Coreper) ..	47
3. Rada jako jednateleské grémium EU	48
4. Zástupci vlád členských států sdružených v Radě ...	48
5. Rada ve složení hlav států či šéfů vlád	48
III. Komise	51
1. Složení a předsednictví	51
2. Pravomoci	52
3. Rozhodování a činnost	53
IV. Evropský parlament	56
1. Volby, složení a předsednictví	56
2. Úkoly	57
3. Usnášení a činnost	59
V. Soudní dvůr	60
VI. Účetní dvůr	62
VII. Důležité doprovodné instituce	63
1. Hospodářský a sociální výbor	63
2. Výbor regionů	63
3. Evropská investiční banka	64
4. Evropská ústřední banka	65
VIII. Funkční zařazení orgánů	65

Část 4. Právní řád Společenství

I. Prameny práva Společenství	71
1. Obecně	71
2. Primární právo Společenství	71
3. Právo související s primárním právem	72
4. Sekundární právo Společenství	73
a) Nařízení	73
b) Směrnice	74
c) Rozhodnutí	74
d) Doporučení a stanoviska	75

Obsah

5. Vztah práva Společenství k národním právním řádům	75
a) Přednost práva Společenství	75
b) Bezprostřední použitelnost práva Společenství ..	78
c) Odpovědnost členských států za porušení práva ES	79
d) Odpovědnost členských států za neprovedení směrnice	80
6. Legislativní řízení	85
7. Základní lidská práva v EU / občanství unie	90
a) Evropská charta základních lidských práv	90
b) Další způsoby ochrany základních lidských práv .	90
c) Občanství unie	92
II. Systém právní ochrany	93
1. Úvodní poznámka	93
2. Jednotlivé druhy žalob	94
a) Žaloba pro porušení smluvních povinností (o porušení Smlouvy)	94
b) Žaloba na neplatnost	95
c) Žaloba na nečinnost	96
d) Žaloba na náhradu škody	97
e) Řízení o rozhodnutí předběžné otázky	97
f) Jiné druhy řízení	99
3. Funkce Soudního dvora	100
a) Funkce jako ústavní soud	100
b) Funkce jako správní soud	101
c) Funkce jako civilní soud	101
d) Funkce jako rozhodčí soud	102
e) Funkce jako mezinárodní soud	102
4. Pokyny k řízení	103
5. Změny podle Smlouvy z Nice	104

Část 5. Zvláštní tržní svobody v právu Společenství

I. Volný pohyb zboží	107
1. Úvodní poznámka	107
2. Celní unie	107
a) Obecně	107
b) Odstranění všech dovozních a vývozních cel mezi členskými státy	108
c) Vypracování společného celního sazebníku	108

Obsah

d) Sjednocení netarifního celního práva	109
3. Zákaz kvantitativních omezení dovozu a vývozu a opatření s rovnocenným účinkem	109
a) Obecně	109
b) Zkušební schéma „opatření s rovnocenným účinkem jako kvantitativní omezení dovozu“	111
4. Přeměna státních monopolů obchodní povahy	118
II. Volný pohyb osob, služeb a svoboda podnikání	120
1. Volný pohyb pracovníků	120
a) Obecně	120
b) Právo na volný pohyb podle čl. 39 SES	121
c) Výjimky z práva na volnost pohybu, resp. důvody k ospravedlnění	124
d) Zásada přiměřenosti	125
e) Sociální zabezpečení migrujících zaměstnanců ..	125
f) Nejnovější vývoj: vliv občanství Unie na volný pohyb osob	126
g) Přejídná období ve vztahu k novým členským zemím EU	127
2. Svoboda podnikání	131
a) Obecně	131
b) Právo na podnikání podle čl. 43 SES	131
c) Výjimky z práva na podnikání, resp. ospravedlňující důvody	134
d) Zásada přiměřenosti	135
e) Uznávání diplomů a vysvědčení, koordinace národních právních předpisů	135
f) Svoboda usazování podnikatelů – fyzických osob a společností z nových členských zemí	137
3. Volné poskytování služeb	141
a) Obecně	141
b) Volnost poskytování služeb podle čl. 49 SES	142
c) Výjimky ze svobody poskytování služeb, resp. ospravedlňující důvody	143
d) Zásada přiměřenosti	145
e) Uznávání diplomů a vysvědčení, jakož i koordinace národních právních předpisů ..	145
f) Přejídná období ve vztahu k novým členským zemím EU	146
III. Volný pohyb kapitálu a plateb	150
1. Obecně	150

Obsah

2. Vývoj svobod	151
3. Současný stav liberalizace	152
4. Nabývání nemovitostí cizinci v České republice	154
IV. Zadávání veřejných zakázek	155

Část 6. Společné politiky

I. Soutěžní politika	157
1. Úvodní poznámka a definice pojmů	157
2. Zákaz ujednání a jednání omezujících soutěž	159
a) Obecně	159
b) Oblast použití čl. 81 SES	159
c) Právní důsledky jednání proti kartelovému zakazu	162
d) Výjimky ze zákazu podle čl. 81 odst. 3 SES	162
e) Řízení před Komisí	163
f) Plánované změny předpisů	166
3. Zákaz zneužití dominantního postavení na trhu	167
a) Obecně	167
b) Rozsah použitelnosti čl. 82 SES	168
c) Právní následky v případě porušení čl. 82 SES	169
d) Řízení před Komisí	170
4. Aplikace předpisů o ochraně soutěže na veřejné podniky	172
5. Vztah mezi evropským a národním soutěžním právem	172
6. Evropská kontrola fúzí	173
a) Obecně	173
b) Oblast uplatnění nařízení o kontrole fúzí	174
c) Řízení před Komisí	176
7. Státní podpory	179
II. Zemědělská politika a politika rybolovu	183
1. Obecně	183
2. Základní principy a cíle společné zemědělské politiky	186
3. Mechanismy společné zemědělské politiky	187
a) Společná organizace zemědělských trhů	187
b) Ostatní opatření	191
4. Společná politika rybolovu	193
III. Hospodářská a měnová politika	196
1. Hospodářská politika	196
2. Měnová unie	197

Obsah

a) Obecně	197
b) Historický vývoj	197
c) Současný stav	199
d) Institucionální rámec	200
IV. Společná obchodní a rozvojová politika	203
1. Obecně	203
2. ES ve WTO	204
3. Formy spolupráce s třetími zeměmi	206
4. Antidumpingová opatření	210
a) Obecně	210
b) Předpoklady pro zakročení Komise	211
c) Řízení v Komisi a Radě	211
V. Sociální politika	216
1. Obecně	216
2. Rámcové programy	218
3. Rovné postavení muže a ženy v oblasti pracovního práva	218
4. Harmonizace ustanovení o individuální ochraně ...	222
5. Politiky doplňující sociální politiku	225
a) Strukturální politika	225
b) Všeobecné a odborné vzdělání a podpora mládeže	225
c) Politika zaměstnanosti	226
VI. Dopravní politika a transevropské sítě	228
1. Úvodní poznámka a historie	228
2. Nákladní doprava	230
3. Transevropské sítě	232
VII. Politika životního prostředí	233
1. Obecně a historie	233
2. Zásady a jednotlivé úpravy	235
VIII. Další politiky	238

Část 7. Sbližování práva ve vybraných oblastech

I. Základní problematika	241
II. Daňové právo	243
1. Obecně	243
2. Zákaz vyšších poplatků za zboží z jiných členských států	243
3. Harmonizace daní	244

Obsah

a) Nepřímé daně	244
b) Přímé daně	245
III. Ochrana spotřebitele/občanské právo	246
1. Spotřebitelská politika	246
2. Harmonizace národních předpisů občanského práva	248
a) Směrnice z oblasti obecného závazkového práva .	249
b) Směrnice týkající se určitých smluvních typů	250
c) Směrnice týkající se procesního práva	250
d) Závěrečná poznámka	251
IV. Obchodní právo a právo obchodních společností	252
1. Obchodní právo	252
2. Obecně k právu obchodních společností	253
3. Harmonizace národních předpisů o obchodních společnostech	254
4. Právo nadnárodních společností	255
a) Evropské hospodářské zájmové sdružení	255
b) Evropská akciová společnost	256
c) Jiné formy společností	257
V. Nekalá soutěž	257
VI. Ochrana duševního vlastnictví	259
1. Obecně	259
2. Harmonizace národních právních úprav	261
3. Nadnárodní ochrana duševního vlastnictví	262
VII. Justiční spolupráce v civilních věcech	263
Literatura	
v češtině:	267
v němčině:	267
v angličtině:	270
ve francouzštině:	270
Zdroje na internetu:	271
Seznam diagramů	273
Seznam souhrnů	274
Seznam podnětů k dalšímu přemýšlení	275
Seznam uvedených rozhodnutí	277
Důležité adresy	281
Rejstřík	283